

Vleermuizen in de kou

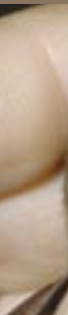
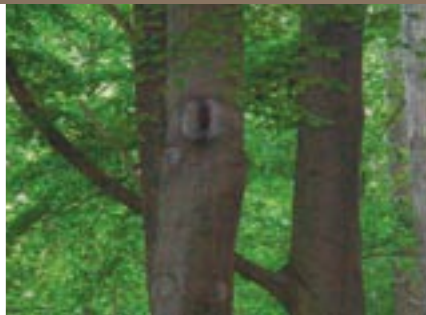

Baardvleermuis

Hoewel er wereldwijd meer dan 1000 soorten vleermuizen bestaan, komen er in Vlaanderen slechts een 20-tal voor. De meeste zijn uitgesproken zeldzaam, terwijl andere (in Vlaanderen) al uitgestorven zijn. In de winter houden vleermuizen een winterslaap op een verborgen plekje: huizen, holle bomen en grotachtige plaatsen. Echte grotten zijn er niet in Vlaanderen. De meest gebruikte alternatieven zijn ijskelders, kelders, bunkers, oude forten en mergelgroeven. Vleermuizen en hun verblijfplaatsen zijn wettelijk beschermd, maar dat alleen is onvoldoende. Speciale maatregelen, zoals het inrichten van winterverblijfplaatsen en het behoud van holle bomen, kunnen de aantallen langzaam weer opkrikken.

Waarom een winterslaap?

Al onze vleermuizen zijn aangewezen op klein dierlijk voedsel, zoals muggen, motten en spinnen. Naarmate de winter nadert, vermindert deze voedselbron. Op dat moment leggen vleermuizen nog snel een vetreserve aan. Ze verplaatsen zich dan naar een winterschuilplaats, waar ze van oktober tot april verblijven. De voorkeur van vleermuizen voor een winterschuilplaats is afhankelijk van de soort. De algemeen voorkomende dwergvleermuis verblijft vrijwel steeds in huizen, terwijl bijvoorbeeld rosse vleermuizen enkel in boomholten slapen. De meeste soorten echter, zoals de ingekorven vleermuis, overwinteren in grotachtige structuren. Het is vooral in dit soort plaatsen dat we vleermuizen kunnen helpen overwinteren.

Inrichting

De inrichting van een vleermuizenlaapplaats komt gewoonlijk neer op het afsluiten van tochtgaten, zodat de temperatuur binnen niet onder nul daalt en stabiel is. Een tweede deur (luchtsluit) zorgt voor een nog betere buffering. In de deuren wordt een horizontale invliegopening voorzien van ca 7 op 40 cm. Overwinterende vleermuizen kruipen doorgaans diep weg in allerhande gaatjes en spleetjes. Zo zijn ze beter tegen temperatuurschommelingen beschermd. Om spleten te voorzien kan je holle (snelbouw) bakstenen ophangen.

Belangrijk is ook dat de plaats bereikbaar is voor vleermuizen. De dieren maken gebruik van lijnvormige elementen in het landschap om zich te verplaatsen, zoals bomenrijen, heggen, opgeschoten struweel, dreven en begroeide oevers. Ingerichte plaatsen in bossen of vlak naast beschutte waterpartijen zullen veel meer succes oogsten dan die in een open landschap.

Vleermuizen,

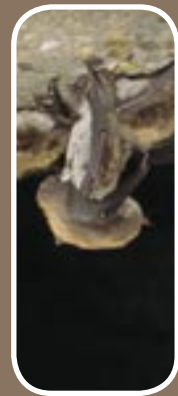
Waterpartij

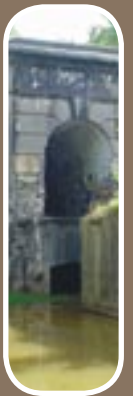
Ingekorven vleermuis

Dreven met holle bomen

Watervleermuis

Fort

Goede slaappleaatsen

In holle bomen vind je vleermuizen zowel in de zomer als in de winter. Vaak worden holle bomen gekapt terwijl ze nog jaren kunnen blijven staan of met aangepaste verzorging als vleermuizenwoonplaats kunnen dienen. Bunkers, forten, (ijs)kelders en groeven moeten aan een aantal basisvereisten voldoen. Ten eerste moet er een constante temperatuur heersen tussen ca 2 en 10°C. Ten tweede moet de vochtigheidsgraad zeer hoog zijn (min. 90%), anders bestaat het gevaar van uitdroging tijdens de winterslaap. Ten derde: absolute rust. Tijdens de winterslaap worden vitale lichaamsfuncties zoals ademhaling tot een minimum herleid. Bij verstoring komen deze functies weer op gang, wat een - vaak dodelijke - aanslag is op de vetreserves van het dier.

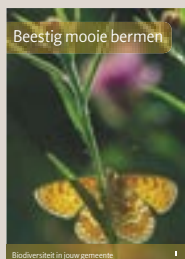
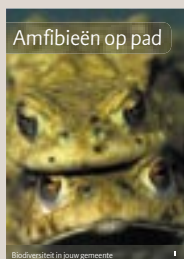
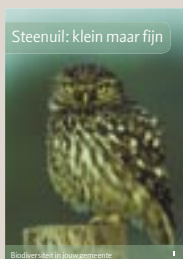
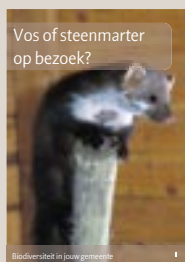
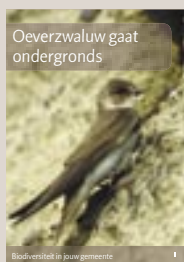
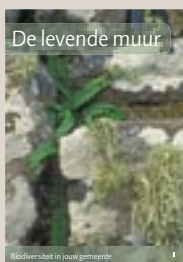
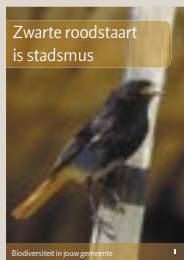
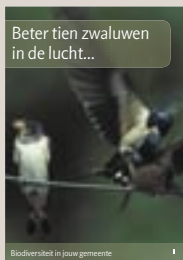
Meervleermuis

Ijskelder

Grootoorvleermuis

Biodiversiteit in jouw stad of gemeente

Samen met steden en gemeenten wil Natuurpunt op lokaal niveau concreet werken aan de bescherming van bepaalde soorten planten en dieren, ook in een stedelijke omgeving. Dat gebeurt via soortbeschermingstrajecten. Het gaat om 14 trajecten die betrekking hebben op vogels, planten, zoogdieren, insecten en amfibieën.

Het uitvoeren van de trajecten houdt in dat we de soorten gaan bestuderen, monitoren en dat we concrete beschermingsmaatregelen nemen. Om goede resultaten te bereiken moeten we vaak jaren intensief aan een project werken.

Natuurpunt wenst dit niet alleen te doen. Naast de steun van de Vlaamse Overheid en de hulp van gemeenten en steden zijn bepaalde doelgroepen een belangrijke partner in dit project. We denken hierbij vooral aan landbouwers, bedrijven, scholen maar ook particulieren.

Gemeenten of steden die dat wensen kunnen altijd een beroep doen op Natuurpunt voor het uitwerken van een beschermingsplan voor één of meer soorten.

Voor de verschillende trajecten heeft Natuurpunt een brochure uitgewerkt met algemene informatie over de soort en over de mogelijke beschermingsmaatregelen.

Die brochures kan je bestellen bij:

Natuurpunt

Michiel Coxiestraat 11
2800 Mechelen
015-29 72 20

biodiversiteit@natuurpunt.be

Meer info vind je ook op

www.natuurpunt.be/biodiversiteit

Je kan ook terecht bij de werkgroep of afdeling in je buurt.

Natuurpunt Natuur voor iedereen

Natuurpunt zet zich in voor het behoud van de natuur en het landschap in Vlaanderen. Met de steun van duizenden vrijwilligers, ruim 200 afdelingen en werkgroepen en bijna 55.000 leden beheren we meer dan 400 grote en kleine natuurgebieden. We willen die natuur ook dichterbij de mensen brengen: we leggen wandelpaden aan, organiseren wandelingen, fietstochten en cursussen. Daarnaast doen we aan natuurstudie en kloppen we bij de politici aan met onze verlangens. Waarom? Omdat de natuur alle hulp nodig heeft. En omdat wij de natuur nodig hebben.

Word ook lid van Natuurpunt! Voor slechts 20 euro ontvang je een welkomstpakket met onze exclusieve wandelgids, een cd met vogelgeluiden en een abonnement op Natuur.blad. Het lidmaatschap is geldig voor het hele gezin. Lid worden kan via www.natuurpunt.be, via info@natuurpunt.be of telefonisch op 015-29 72 20.

Coverfoto: Hugo Willocx (bruine grootoorvleermuis)
Andere foto's: Fons Bongers, Wout Willems

